

GAZETA LWOWSKA.

Z **Dodatkami** dziennym i tygodniowym kosztuje w prenumeracie: **Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 centów.**
Z **poczta** kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 centów wal. austr. — **Insercja** w półkolumnie, drukiem garmont 7 centów od wiersza. — **Reklamacje** są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya austriacka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Szwajcarya. — Włochy. — Dania. — Szwecya i Norwegia. — Rosya i Królestwo Polskie. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Kronika.

Monarchya Austriacka.

Rzecz urzędowa.

Piate publiczne losowanie obligacyi indemnizacyjnych lwowskiego okręgu administracyjnego nastąpi na dniu 30. b. m. o 9tej godzinie przed południem w sali posiedzeń wydziału stanowego (w gmachu instytutu Ossolińskich nr. 23^{1/2}). Przeznaczona do tego piątego losowania kwota wynosi 236.000 złr. m. k. albo 247.800 zł. w. a., i mają udział w tem losowaniu wszystkie po dzień 15. lutego r. b. wydane obligacje indemnizacyjne lwowskiego okręgu administracyjnego.

Co się niniejszem odnośnie do obwieszczenia z 11. października r. z. l. 3713 podaje do wiadomości powszechnej.

C. k. dyrekcya funduszy indemnizacyjnych.

Lwów, 7. kwietnia 1860.

Sprawy krajowe.

(Mianowanie.)

Wiedeń, 8. kwietnia. Minister spraw wewnętrznych mianował w porozumieniu z ministrem sprawiedliwości zostawionego do dyspozycyi komisarza obwodowego II. klasy w niższej Austrii **Antoniego Draka**, i adjunkta powiatowego **Ludwika Stankiewicza** przełożonymi powiatów w lwowskim okręgu administracyjnym.

Hiszpania.

(Pełnomocnicy do zawarcia pokoju. — Straty w ostatniej bitwie. — Sława generała Prim. — Preliminary pokoju z Marokiem.)

Madryt, 1. kwietnia. Generał Garcia, tudzież pp. Comyn, podsekretarz państwa w ministerjum spraw zagranicznych i Atensi dyrektor ministerstwa handlu, mianowani są pełnomocnikami do negocjacyi pokoju. Wiadomość pokoju obudza w Madrycie i na prowincyach wielką niechęć. Spodziewano się zdobyć znaczną część marokańskiego państwa i założyć hiszpańską kolonię w Afryce, podobnie jak Francuzi w Algierji. Ale na takie przedsięwzięcie zdaje się, że nie wystarczały środki O'Donnellowi. — *Gazeta* podaje straty Hiszpanów w bitwie na dniu 23. jak następuje: 104 oficerów sztabowych i innych odniosło rany; 7 wyższych i niższych oficerów poległo; podobnie poległo 130 szeregowców, a 1026 odniosło rany. O'Donnell spodziewany jest dnia 10. kwietnia w Madrycie. — Osobiste męstwo generała Prim — jak donoszą do *Monitora floty* — sławia nawet w marokańskim obozie i na konferencyach, które nastąpiły po zajęciu Tetuanu, Mulej Abbas wyszczególniał najwięcej generała Prim'a. Sidi-Achmed uściśnił mu serdecznie rękę, i dodał: „Widzieliśmy cię wczoraj w bitwie, i obawialiśmy się o ciebie.“

— *Gaceta de Madrid* ogłasza zawarte między Hiszpanią a Marokiem preliminarya pokojowe. Dokument ten poprzedza datowana z dnia 25. marca depesza naczelnego wodza armii afrykańskiej, w której książę marszałek zdaje sprawę z swej konferencyi z Mulej Abbasem.

„W konferencyi tej — pisze marszałek O'Donnell dosłownie — utrzymały się kolejno wszystkie nasze warunki, a ta tylko zasła modyfikacya, że wynagrodzenie pieniężne ma zamiast 500 wynosi 400 mil. realów. Pospiech, z jakim Mulej Abbas prosił o pokój, jego wysoki stopień kalifa i godność, z jaką znosił niepomyślność losu skłoniły mię zniżyć sumę na 400 milionów. Nie zdawało mi się wspaniałomyślnem upokarzać dotkliwiej nieprzyjaciela, który wprawdzie sam uznawał się zwyciężonym, ale nie zasługuje wcale na wzgardę.

Ułożyliśmy się zawrzeć rozejm z dniem dzisiejszym, a podpisawszy preliminarya pokojowe i akt zawieszenia broni, rozstaliśmy się obadwaj.

Posyłam Waszej Excelencyi preliminarya w oryginale a akt rozejmu w odpisie.

Dziś wykonam odwrot na dawne stanowiska. Donoszę to Waszej Excelencyi, abys raczył zawiadomić J. M. Królowę.

Niech Bóg na długie lata zachowa zdrowie Waszej Excelencyi.
Z obozu pod Gualdras d. 25. marca 1860.

Leopold O'Donnell.

Przyłączony w oryginale dokument jest następującej osnowy: „Punkta przedugodne do zawarcia traktatu pokoju, aby położyć koniec dzisiejszej wojnie między Hiszpanią a Marokiem, ułożone między Leopoldem O'Donnellem, księciem Tetuanu, hrabią Lucena, jenerałnym kapitanem armii hiszpańskiej a Mulej Abbasem, kalifem marokańskiego państwa, księciem Algarbii.

Leopold O'Donnell i t. d. i Mulej Abbas i t. d. npowaznieni w należyty sposób od Jej Mości Królowej hiszpańskiej i J. M. Cesarza marokańskiego ułożyli się względem następujących punktów przedugodnych do zawarcia traktatu pokoju, który ma położyć koniec dzisiejszej wojnie między Hiszpanią a Marokiem.

Art. I. J. M. Cesarz marokański odstepuje Jej Mości Królowej hiszpańskiej na wieczne czasy, do zupełnego posiadania i pod nieograniczone zwierzchnictwo cały obszar ziemi wzdłuż wyżyn Sierry Bulones po gościniec Anghery i wybrzeża morskie.

Art. II. W równej mierze obowiązuje się J. M. Cesarz marokański odstąpić na wieczne czasy terytorjum Pequeny u wybrzeży atlantyckiego oceanu przy Santa Cruz, aby Hiszpani założyli osadę, jaką posiadali dawniej w tem miejscu.

Art. III. J. M. Cesarz marokański zatwierdzi w najkrótszym czasie konwencyę co do miejsc Mellila el Penon i Alhucemas, którą pełnomocnicy Hiszpanii i Maroku zawarli w Tetuanie dnia 24go sierpnia 1859.

Art. IV. W słusne wynagrodzenie kosztów wojennych obowiązuje się J. M. Cesarz marokański wypłacić J. M. Królowej hiszpańskiej sumę 20 mil. piastrow. Sposób wypłaty oznaczy bliżej traktat pokoju.

Art. V. Miasto Tetuan z całym okręgiem byłego paszalikuj tej nazwy pozostanie w posiadaniu Jej Mości Królowej hiszpańskiej jako gwarancya, że wymienione w poprzednim artykule zobowiązanie będzie dopełnione, pokad rząd marokański nie uściwi w zupełności wynagrodzenia wojennego. Jak tylko cała suma będzie wypłacona, opuszczą wojska hiszpańskie niezwłocznie miasto Tetuan i jego okręg.

Art. VI. Zawarte będzie przymierze handlowe, w którym Hiszpania osiągnie wszystkie korzyści, jakie w tym względzie przyznał rząd marokański najwięcej uwzględnionym narodom, lub jakie przyzna w przyszłości.

Art. VII. Aby nadal zapobiedz wypadkom podobnym do tych, które terażniejszą wywołały wojnę, będzie reprezentant hiszpański dla Maroku rezydował w Fez lub w innem jakim miejscu, które wyda się najstosowniejsem do opieki nad prawami hiszpańskimi i otrzymania dobrych stosunków między obudwoma państwami.

Art. VIII. J. M. Cesarz marokański pozwala założyć w Fez hiszpański dom misyonarzy, podobny do tego, jaki istnieje w Tangerze.

Art. IX. J. M. Królowa hiszpańska zamianuje niezwłocznie dwóch pełnomocników, którzy wspólnie z dwoma, zamianowanymi z ramienia J. M. Cesarza marokańskiego mają ułożyć stanowcze punkta traktatu pokojowego. Pełnomocnicy ci zbiorą się w Tetuanie i muszą ile możności pospieszać z swemi pracami, których ukończenie nie może w żadnym razie przewlec się nad 30 dni od dnia dzisiejszej daty.

Dnia 25. marca 1860.

Leopold O'Donnell.

Mulej Abbas.

„Ponieważ przedugodne punkta do traktatu pokojowego między Hiszpanią a Marokiem zostały ułożone i podpisane przez Leopolda O'Donnella etc. i Mulej Abbasa etc., to od dnia dzisiejszego mają ustać wszelkie kroki nieprzyjacielskie między obudwoma armiami a most Bureja ma być linią rozgraniczającą.

Podpisani wydadzą swoim armiom najdobitniejsze rozkazy i ukarzą surowo każdego, kto wykroczy przeciw temu. Mulej Abbas obowiązuje się zapobiedz zaczepkom Kabylów, gdyby się jednak mimo to wydarzyły, to upowaznia armię hiszpańską ukarać je należycie, co jednak nie może być uważane za naruszenie pokoju.“

Dnia 25. marca 1860.

Leopold O'Donnell.

Mulej Abbas.

Wysłuchawszy zdania rady ministrów raczyła J. M. Królowa potwierdzić przytoczone powyżej preliminarya pokojowe i akt za-

wieszenia broni, które w Jej królewskim imieniu i w moc otrzymanych z Jej ramienia pełnomocnictw zawarł i podpisał naczelny wódz armii hiszpańskiej.

Anglia.

(Nowiny dworu. — Posiedzenie z 2. kwietnia.)

Londyn, 5. kwietnia. Królowa i książę Albert byli w poniedziałek zaraz za przybyciem do Windsoru z wizytą u księżny Kent, a we wtorek przyjmowali ją u siebie.

— Owdowiła Królowa Marya Amalia przyjechała wczoraj w towarzystwie księcia Montpensier z Claremont do Londynu.

— Na posiedzeniu *izby wyższej* dnia 2go kwietnia odczytano po raz trzeci bil eo do należytości stemplowych i względem podatku od dochodów.

W *izbie niższej* przedłożył sekretarz państwa spraw wewnętrznych odpowiedź Królowej na adres, w którym upraszano, by rząd angielski postarał się o uchYLENIE francuskich ustaw nawigacyjnych. Jej Mość Królowa przyrzeka wydać potrzebne w tej mierze polecenia. Lord *J. Russell* przedkłada dokumenta ściągające się do kwestyi włoskiej, i przy tej sposobności dodaje: Składając te papiery zgromadzeniu, wspomnę w krótkości, jaka ich treść, o ile zgadza się to z obowiązkiem moim przestrzegania dobra publicznego. Uznaliśmy za rzecz słuszną, przedłożyć parlamentowi korespondencję z p. Thouvenel, która kończy się depezą jego. Odpowiedzieliśmy między innymi, że kwestyę względem neutralnych części Sabaudyi chcemy traktować odrębnie od kwestyi ogólnej co do przyłączenia tej prowincyi do Francyi. Między temi papierami znajdują się także i pisma ze Szwajcaryi, mianowicie odwołanie się do wielkich mocarstw, które traktat wiedeński podpisały na korzyść neutralności szwajcarskiej, tudzież prośba, by mocarstwa te zebrały się na konferencyę dla obradowania w tej sprawie. Wspomnieliśmy o tem, że nie mamy przeciw konferencyi, jeśliby tym sposobem można sprawę załatwić. Dalej znajduje się między papierami odpis traktatu turyńskiego zakomunikowany tak przez lorda Cowley'a, jak niemniej i przez p. Hudson'a. W drugim artykule tego traktatu przychodzi między innymi, że będzie to rzeczą Cesarza Francuzów porozumieć się z innymi mocarstwami względem neutralizowanych części Sabaudyi. Wnosimy żąd, że przyjdzie do ścisłego rozpoznania tej ważnej kwestyi, i że nad nią toczyć się będą gruntowne narady. Spodziewamy się też wniosków, które zdołają Szwajcaryę zaspokoić, a oraz i odpowiedzą w ogóle widokom mocarstw europejskich.

Na zapytanie p. *Henessi* odpowiada lord *J. Russell*: Król sardyński nie przybrał żadnego tytułu nowego; muszę jednak przy tej sposobności oświadczyć, że doradzaliśmy J. M. Królowi, by nowe części ziemstw swoich uważał za część królestwa sardyńskiego. P. *Cochrane* zapytuje, czyli szanowny lord ma co przeciw przedłożeniu nowych korespondencji posła angielskiego w Rzymie p. *Odo Russell*. Lord *J. Russell* odpowiada, że w Rzymie nie ma żadnego posła angielskiego. P. *Russell* był tylko „attaché“ przy poselstwie we Florencyi. Kilka listów jego już przedłożono, a innych przedkładać nie widzi potrzeby.

W *izbie wyższej* na posiedzeniu z 3go b. m. otrzymał bil względem podatku dochodowego i taks stemplowych sankcyę królewską. O godzinie 5^{1/2} odroczyła się izba aż do 17go b. m.

W *izbie niższej* zalił się sir *J. Pakington* na niedokładność przedłożonych parlamentowi wykazów czynszowej wartości domów w wiejskich okręgach wyborczych Anglii. *Mr. Villiers* zaprzeczał temu. *Mr. James* sądzi, że bil reformy powiększy liczbę wyborców nie jak lord *J. Russell* przypuszcza, o 217.000, lecz do 500.000. *Mr. Hennessi* otrzymał pozwolenie wnieść bil względem rozmaitych ulepszeń wiejskich w Irlandyi. Wkońcu odroczyła się izba do 16go bież. mies.

Francya.

(Nowiny dworu. — Wiadomości bieżące. — Czynny stan pułków. — Stosunki handlowe. — Flota śródnomorska. — Sprawa sabaudzka i Nissy. — Stosunki z Rzymem. Postępowanie Francyi.)

Paryż, 5. kwietnia. *Monitor* donosi dziś urzędownie, że Cesarz przyjmował wczoraj ze zwykłą uroczystością w Tuileryach nowego pełnomocnika sardyńskiego kawalera Nigra; a w nieurzędowej części, że tego samego dnia przedstawiano Cesarzowi generała Petitti, sardyńskiego komisarza do oznaczenia granic Sabaudyi i Nissy.

— Hrabia Persigny zjechał na święta do Paryża, i był wczoraj z p. Thouvenelem na uczcie u Cesarza.

— Jak donoszą w drodze telegraficznej, miał generał Lamoricière 4go b. m. w Rzymie konferencyę z generałem Goyon, który otrzymał na to upoważnienie od Cesarza.

— *Monitor* zawiera następującą notę: „Niektóre dzienniki doniosły, że czynny stan pułków pieszych ma być zmniejszony o dwie kompanie, a nawet utrzymywano, że *Monitor* ogłosi urzędownie to rozporządzenie. Jest to bezzasadna pogłoska, i upoważnieni jesteśmy zbić ją stanowczo.“

W innym artykule przedstawia *Monitor* pomysłny wpływ, jaki wywarło już zawarcie traktatu handlowego z Anglią na francuski wywóz, osobliwie na produkta południowe, wina, gorące napoje, towary jedwabne i paryskie artykuły handlowe.

— Podług doniesienia dziennika *Patrie* udaje się francuska flota śródnomorska, która właśnie odplynęła z Tulu, najprzód do wysp hyeryjskich dla przedsiębrania rozmaitych ćwiczeń. Potem

wyruszy dalej i zwiedzi porty w Genuy, Liwurnie, Neapolu i Palermo. Obadwa pancerne okręta „Gloire“ i „Normandie“ przyłącza się później do floty.

— P. Laity, senator i poulny Cesarza, wybrał się w podróż do Chambery, gdzie wspólnie z p. Pietri ma zaprowadzić i zorganizować rząd cesarski. Dziennik *Pays* pisze: Obecność p. Laity w Chambery, a p. Pietri w Nissie uważać powinni mieszkańcy tamtejsi za dowód szczególnej troskliwości Cesarza. Nim zwierzchności francuskie zostaną zaprowadzone w tych okolicach, które i obecnie są już francuskimi tak dla sympatyj swych dla Francyi, jak niemniej i na mocy traktatów, nie mogła Francya lepiej już być zastąpiona, jak wysłaniem pp. Pietri i Laity, którzy posiadają zaufanie Cesarza, i wkrótce też obznajomią się i staną w obronie tych dążeń, które wkrótce zespolą się z naszymi. — Eskadra śródnomorska odplynęła 31. marca z Tulu do Włoch, a trzecia dywizya eskadry pod rozkazami kontr-admirała Paris odbiła dnia 29. marca z Brestu do Tulu. — Według doniesień dziennika *Patrie* przeznaczono te okręta do pomocy wojsku francuskiemu ustępującemu z krajów włoskich. — Wczoraj (2. kwietnia) przyjmował Cesarz księcia Monaco. — Zwołano teraz radę kapituły maltańskiej, która zgromadzić się ma w Rzymie w pierwszej połowie kwietnia.

— *Constitutionnel* powiada, że ekskomunikacya pociąga zwyczajnie za sobą niezwłoczne zerwanie stosunków dyplomatycznych między głową kościoła i ekskomunikowanym Księciem. Nie podobnego jednak nie zaszło w stosunku z gabinetem tuilerskim. Nota *Monitora* nie zamierzała zapobiegać skutkom ekskomunikacyi, lecz przypomina tylko zasady niezawisłości cywilnej, by przywrócić prawdziwe nauki kościoła francuskiego.

Dalej zawiera ten sam dziennik następujący półurzędowy artykuł:

Niektóre dzienniki posuwają za daleko swój patryotyzm. Według nich byłby rząd we Francyi tylko wtedy narodowym, gdyby opanował natychmiast 120 departamentów pierwszego Cesarstwa. Cała ta gorliwość traci aż nadto zastarzałym planem, i oburza to nie mało, że właśnie ci, którzy ściągali nam hańbę traktatów z roku 1815, chcą przypominać nam świetność traktatów tylżyckich. Ale zdrowy rozum opinii publicznej nie da się uwieść podobną taktyką. Byłoby to istotnie bardzo wygodnie, gdyby można podług stosunków zmieniać mowę i wywołać wojnę powszechną, kiedy przez 40 lat krzyczało się na własny rachunek o pokój za jakąbądź cenę. Kto próbuje używać takich fortelów, zapomina, że Cesarstwo nigdy nie zwykło ustępować, i to ani w obec przesadzonej trwożliwości, ani też podstępnych agitacyi, z jakkolwiekby pochodziły. Cesarstwo idzie swoją koleją niezachwiane, nie znając ani ambicyi innych czasów, ani też słabości innego rządu.

Szwajcarya.

(Proces ochotników genewskich.)

Berna, 2go kwietnia. Komisarz federacyjny Aepli przybył niespodzianie z Genewy znowu do Berny, poczem rada związkowa odbyła dzisiaj zrana posiedzenie nadzwyczajne. — Rada związkowa mianowała radcę narodowego Carlin'a instygatorem publicznym w procesie genewskim. — Dziennik *Bund* donosi, że ochotników z ruchawki przesłuchał już sądownie sędzia inkwizycyjny Girard, i że po tem śledztwie sumarycznem osadzono ich pod strażą. Potwierdza się zresztą, że ta ruchawka szalona miała wprawdzie broń ze sobą na okręcie, lecz tak w Thonon, jak i Evianie wylądowała nie uzbrojona, i zabawiła się tylko po szynkowniach. Paropłytem „Hirondelle“ przywieziono do Genewy w sobotę wieczorem 23 rusznice i 2 gwintówek, które znaleziono na okręcie „Aigle nr. 2“. Kapitan tego paropływu oszukany rozkazem podrobionym, kazał palić pod kotłem w tem przekonaniu, że zabierze wojska do przewiezienia do Bouveretu.

Włochy.

(Wiadomości bieżące. — Breve ekskomunikacyjne. — Pismo generała Goyon.)

Turyń, 3. kwietnia. Dekret król. z 29. marca postanawia: „Rozporządzenia kościelne, które nadchodzą z zagranicy dla wykonania w prowincjach emiliańskich muszą być przedkładane władzy administracyjnej tej prowincyi, a ta odeszła je z swoim sprawozdaniem ministrowi wyznań. Minister oznajmi tę sprawę radzie państwa, zasięgnie jej zdania, a potem przedłoży całą rzecz Królowi do potwierdzenia.“

— Do Genuy nadeszły 1. b. m. wojska toskańskie z Liwurny; dniem przedtem odeszły wojska sardyńskie z Genuy do Liwurny. Także z Nissy odjechali już urzędnicy piemontcy i wojska do Genuy.

— Podług doniesienia dziennika *Lombardia* otrzymał francuski pułk pieszy w Piacency rozkaz, wyruszyć z powrotem do Francyi, codziennie odjedzie jeden batalion. — Ten sam dziennik sądzi, że dywizye Antemare i Ulrich należące do 5go korpusu armii w liczbie do 25.000 pozostaną w Lombardyi.

Florencya, 1. kwietnia. Wszystkie znaczniejsze miasta toskańskie mają otrzymać załogę piemontką. Aż do przybycia Króla, co nastąpi zaraz po Wielkanocy, mają być tu skoncentrowane znaczne masy wojska. Od kilku dni zniszczono tu wszystkie poselstwa. Na mocy dekretu królewskiego jest książę Carignan szefem toskańskiej armii i marynarki i ma prawo mianować i utaskawiać. Baron Ricasoli jest prowizorycznym gubernatorem. Jemu podlegają dyrektorowie wszystkich gałęzi administracyi i znoszą się za pośrednictwem jego z ministrem w Turynie. Administracya wojny

skoncentrowana jest w Turynie. Król mianował 18 Toskanów senatorami państwa. Wybory do parlamentu wypadły w ogóle w duchu liberalnym.

— Do *Gazz. di Venezia* piszą z Rzymu, że dnia 29. marca zrana przybito papieskie breve exkomunikacyjne śród zwykłych formalności i na zwyczajnych miejscach, to jest na bazylice laterańskiej, na bazylice watykanu, na bramie apostolskiej kancelaryi w Monte citoria i w Campo di fiore. Bula obejmuje 13 stronice i nosi następujący napis: *SS. D. N. Pii Divina providentia Papae IX litterae apostolicae, quibus majoris excommunicationis poena infligitur invasoribus et usurpatoribus aliquot provinciarum pontificiae dittonis; zaczyna się zaś od słów: Pius P. P. IX ad perpetuam rei memoriam. Cum catholica Ecclesia etc.* (Naszego najświętszego Pana Piusa IX, z Boskiej opatrności Papieża, list apostolski, który naznacza karę wielkiej exkomunikacji na najezdźców i uzurpatorów kilku prowincyi papieskiego państwa). Bula datowana jest z s. Piotra pod pierścieniem rybackim z dnia 26. marca.

Przypominając krzywdy, wyrządzone w dawniejszych czasach kościołowi w Piemontcie, uskarża się mianowicie breve „na bezczelność, z jaką śród ciągłych zniewag dla świeckiego panowania rzymskiego kościoła i wzgardy dla jego czcigodnej władzy, nie ustają chętnie się publicznie cześć i uległością dla niego.“ Dalej wylicza breve wszystkie podstępny i zabiegi, któremi dokonano swych zamiarów, wykazuje karygodność podobnego postępowania i dodaje, jako w głębokim smutku, po zawezwaniu ducha św., po gorących modłach publicznych i prywatnych i wrście po wysłuchaniu zdania kardynałów oświadcza Ojciec św. na mocy swej władzy z ramienia wszechmocnego Boga i t. d., „że wszyscy ci, co dopuścili się buntu, uzurpacyi, zajęcia i najazdu, tudzież ich zwierzchnicy, pomocnicy, zwolennicy i t. d. popadli wielkiej exkomunikacji i innym karom kościelnym, i jeżeli tego potrzeba zostają na nowo exkomunikowani i wyklęci, przyzem oświadcza się zarazem, że traca wszystkie łaski i odpusty, jakich dostąpili od Papieżów i że od nikogo jak tylko od samego Papieża (wyjąwszy *in articulo mortis*) mogą być od tego absolwowani i uwolnieni, i że wszelka absolucya jest nieważna, pokąd tego czego się stali winnymi nie odwołają, i wszystko w zupełności na dawny nie przywrócą stan. Jednocześnie rozporządza się modły za nich, w których Papież poleca ich łasce Bożej.“

— *Giornale di Roma* zamieszcza w sprawie rozruchów z d. 19. marca następujące nadesłane redakcyi pismo komendanta francuskiej dywizyi generała Goyon:

„Do pana dyrektora dziennika *Giornale di Roma*.

„Panie! Niektóre dzienniki zagraniczne podają bardzo niedokładne sprawozdania o wypadkach, jakie zaszły w Rzymie d. 19go marca. Nie do mnie należy oświecać je lepiej, nie mogę jednak pozwolić, aby utrzymywano, że francuscy oficerowie kazali puszczać na wolność osoby, aresztowane przez papieskich zandarmów. Wyraża to bowiem przypuszczenie, że między wojskiem, którem mam zaszczyt dowodzić znajdują się ludzie, którzy mogli zapomnieć o swych obowiązkach i otrzymanych w tym względzie rozkazach. Tak jednak nie jest i nie może być nawet wcale w armii, która tak jest karna jak nasza. Doniesienie pomienione jest fałszywem.

Papiescy zandarmi na Piazza Colona ruszyli w pochód na mój rozkaz tak samo, jak i wojska francuskie na tem, tudzież na innych miejscach.

Tuszmy, że po dzień dzisiejszy odpowiedzieliśmy naszym obowiązkom. Odpowiemy im w każdym czasie, bo wszyscy czujemy powinność, jaką włożył na nas Cesarz dając nam chlubne zlecenia wspierać wszelkimi siłami Ojca św.

Proszę Cię panie dyrektorze, przyjm niniejsze sprostowanie do swego dziennika, a wszystkim na wszystko posłuży za odpowiedź. Przyjm i t. d.

Główna kwatera Rzym 29. marca 1860. Goyon.“

Dania.

(Zamknięcie sesyi.)

Dnia 3. b. m. zamknięto jedenastą sesyę sejmdu duńskiego. Prezydent zrobił uwagę, że sejm z powodu przesilenia ministeryalnego i świąt Bożego Narodzenia spoczywał przez dni 40, a pracował tylko przez 80. Wypadek przeto prac tych nie tak wielki, jakby się tego spodziewać należało. Również musiano odstąpić od wniosku względem wyznaczenia płacy dla urzędników nienależących do żadnego z wydziałów ministeryalnych, a to z powodu niezgody między obydwoma zgromadzeniami. Zresztą sędzi prezydent, że narady sejmowe nieodbywały się bez pożytku dla dobra powszechnego.

Szwecya i Norwegia.

(Propozycje na sejm.)

Według doniesień telegraficznych ze Sztokholmu z 2. b. m. przesłał rząd sejmowi propozycyę względem uchylenia ustaw o lichwie, i przyzwolenia przeto na dowolny procent od pożyczonych kapitałów. Bliższych szczegółów w tej mierze jeszcze nie otrzymano. Inna propozycya rządowa odnosi się do założenia kolei żelaznej między Helsingborg i Christianstad.

Rosya i Królestwo Polskie.

(Ukaz cesarski.)

Gazeta warszawska ogłasza następujący ukaz Cesarza Alexandra:

Ukazem naszym z 8. września 1859 r. do rządzącego senatu wydanym, dla oznaczenia dojścia do pełnoletności najukochańszego syna Naszego, Jego Ces. Wysokości Cesarzewicza Następcy tronu, Wielkiego Księcia Mikołaja Alexandrowicza, okazawszy łaski mieszkańcom gubernii cesarstwa, ulegającym skutkom wydanych, z powodu rokoshu 1831 r., postanowień co do konfiskaty majątków osobom udział w tymże rokoshu mającym i przyznając za słusne, iżby łaskę takową rozciągnąć i na poddanych Naszych Królestwa Polskiego, w granicach wszakże odpowiednich osnowie i duchowi istniejących tamże przepisów, na przedstawienie rady administracyjnej Królestwa rozkazujemy:

Artykuł 1. Z dniem 8. (20) września 1859 roku ustać mają wszelkie poszukiwania majątków ruchomych i nieruchomych, po tenże dzień jeszcze nie wykrytych, a należących do osób, które z powodu rokoshu 1831 r. ulegają skutkom postanowień o konfiskacie ich własności.

Art. 2. Równie też zaniechane być ma dalsze dochodzenie wysłędzonych nawet fundusów tychże osób, a przez skarb Królestwa jeszcze nie zajętych, jeżeliby te fundusze wymagały poprzedniego poszukiwania na drodze sądowej i pozwów o nie przed sądy nie było jeszcze wydanych.

Art. 3. Zaniechane być także mają wszelkie poszukiwania i działania skarbu Królestwa co do majątku ruchomego i nieruchomego tych wychodźców (w skutku rokoshu 1831 r.), na których kara konfiskaty do dnia 8. (20) września 1859 r. postanowioną nie została.

Art. 4. W powyższych przypadkach ustanowione sekwestra cofnięte, poczynione w księgach wieczystych ostrzeżenia wykreślone być mają, a fundusze i majątki pomienionych wychodźców, stają się własnością osób, które mają prawo do brania spadku po nich, lub też wracając do własności tych samych wychodźców, skoro ciż pozyskawszy amnestyę najwyższą, powrócili do Królestwa Polskiego, lecz tak w pierwszym jak i drugim razie z zachowaniem praw wierzycieli.

Art. 5. Wykonania niniejsze ukazu Naszego, który w Dzienniku praw ma być zamieszczony, polecamy radzie administracyjnej Królestwa.

Dan w St. Petersburgu d. 19. lutego (2. marca) 1860 r.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Turyn, 7. kwietnia. Jak donosi dzisiejsza *Opinione* naliczono podczas ostatniego zaburzenia w Palermie wiele ludzi zabitych i ranionych. Powstańcy rozprószyli się po kraju.

Madryt, 6. kwietnia. Cesarz marokański potwierdził warunki traktatu pokoju.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 7. i 8. kwietnia.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	328.94	+ 2.5°	80.8	połud.-wsch. sł.	jasno
2. god. po poł.	329.00	+ 8.3°	53.1	wschodni	„
10. god. wiecz.	328.49	+ 4.1°	71.5	„	„
7. god. zrana	326.96	+ 4.6°	68.4	połud.-wsch. sł.	pochmurno
2. god. po poł.	327.03	+ 9.5°	64.0	„	„
10. god. wiecz.	325.94	+ 7.2°	77.1	„	„

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 9. kwietnia.

Hotel rosyjski: PP. Znamirowski Stanisław, c. k. notaryusz, z Bełza.
Hotel europejski: Baroni Jan, z Słowity.
Hotel angielski: Kozłowski Mieczysław, z Wiewiórki.

Dnia 10. kwietnia.

Hotel rosyjski: PP. Rubczyński Alfred, z Stanina. — Wiktor Waleryan, z Faliszówki.
Hotel europejski: Rubczyński Marcin, z Bilitówki.
Hotel Langa: Heinberg Antoni, c. k. lekarz sztabowy, z Czernowiec. — Hr. Szirmay Wilhelm, c. k. porucznik, z Żółkwi.
Hotel krakowski: Passaks Teodor, z Skorodni.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 9. kwietnia.

PP.: Lewicki Hipolit, c. k. notaryusz, do Jaworowa. — Łucki Józef, do Stanisławowa. — Bielski Juliusz, do Rychcic. — Hr. Borkowski Mieczysław, do Mielnicy. — Guron Antoni, do Rosyi.

Dnia 10. kwietnia.

PP. Gotlieb Kwir, do Dołhomocisk. — Kozłowski Mieczysław, do Wiewiórki. — Bubeniczek Daniel, c. k. porucznik, do Stryja. — Baroni Jan, do Słowity. — Bielski Konstanty, do Wrocanki. — Jełowicki Piotr, na Wołyń. — Hr. Starzyński Kazimierz, do Ropczyckiej góry. — Mańkowski Wacław, i Lipkowski Benedykt, na Połole. — Prawecki Marceł, do Ostrowa. — Znamirowski Stanisław, c. k. notaryusz, do Bełza.

TEATR.

Dziś na scenie polskiej: „Śluby panięskie,” komedia w 5 aktach Alex. hr. Fredra.

Termina

obrotu spraw i papierów giełdowych.

Wpłaty:

Od 2. do 16. kwietnia po 21 zlr. od akcyi kolei galicyjskiej: ogółem 1,375.000 zlr.

Wyплаты:

Od 1. kwietnia obligacye 4% pożyczki z roku 1854 razem zł. 1,936.000.

Losowania:

15. kwietnia. Losy hrabi Waldstein'a.
16. kwietnia. Obligacye kolei krakowsko-górno-szląskiej.

Zbory generalne:

16. kwietnia. Akcyonaryuszów kolei Cisy.
19. kwietnia. Austr. Towarzystwa oświeślenia gazowego.
26. kwietnia. Akcyonaryuszów towarzystwa kolei żelaznej i kopalni węgla Wolfsegg-Trailthal.
30. kwietnia. Południowej kolei państwa.

Kurs lwowski.

Dnia 10. kwietnia.

		gotówka		towarem	
		zł.	c.	zł.	c.
Dukat holenderski	wal. austr.	6	17	6	23
Dukat cesarski	"	6	21	6	26
Półimperyal zł. rosyjski	"	10	68	10	81
Rubel srebrny rosyjski	"	2	6	2	9
Talar pruski	"	1	97	2	1
Polski kurant i pięciozłotówka	"	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne za 100 zlr.	bez kuponów	84	35	84	80
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne		70	37	70	92
5% Pożyczka narodowa		79	—	79	75

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 10 kwietnia.

Z pożyczki narodo. po 5% za 100 zlr. 79 30. Metaliki po 5% za 100 zł. 68 20; po 4 1/2% za 100 zł. —; po 4% za 100 zł. —. Obligacye indemnizacyjne: Niższej Austrii po 5% za 100 zł. —; Węgier —; Galicyi —; Bukowiny —; Akcy Banku narodowego sztuka 865 —; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 189 —; niższo-austr. towarzystwa eskontowego —.
Listy zastawne. Galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.
Wekslowy. Augsburg za 100 zł. połudn. niemieck. waluty 113 25. — Lipsk za 100 talarów —. Londyn za 10 funtów szterl. 132 —. Medyolan za 100 zł. waluty austriack. —. Paryż za 100 fr. —.
Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 6.26 5/10, dukaty ces. pełnej wagi —, korony —, półkorony —.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 7. kwietnia.

1. Dług publiczny.

A. Państwa.	pien.	towar.
W austr. wal. po 5%	63.50	64 —
Z pożyczki narod. po 5%	79.40	79.60
Z r. 1851, ser. B. po 5%	95. —	95.50
Metaliki po 5%	68.60	68.80
dtto. " 4 1/2%	60. —	60.25
dtto. " 4%	54. —	54.25
dtto. " 3%	40. —	40.50
dtto. " 2 1/2%	34.50	34.75
dtto. " 1%	13.60	13.80
Przez. do wylos. z r. 1834	360. —	370. —
" 1839	123. —	123.50
" 1854	95.50	96. —
Renty Como po 42 lir. aus.	15.75	16. —
Wylos. obl. dawn. długu państ.	po 5% 66. — 66.50	
" 4 1/2%	57. — 57.50	
" 4%	52. — 52.50	
" 3 1/2%	45. — 45.50	
" 3%	62. — 62.50	
" 2 1/2%	60. — 60.50	
" 2%	52. — 52.50	
" 1 1/2%	40. — 40.50	
" 1%	66. — 66.50	
dtto. z procent za granicą	4 1/2% 57. — 57.50	
" 4%	52. — 52.50	

B. Krajów koronnych	pien.	towar.
Niższej Austrii	90. —	91. —
Węgier	71.75	72.50
Ban. Tem., Kroatyi i Slawonii	70.50	71. —
Galicyi	70.75	71.25
Bukowiny	68.60	69. —
Siedmiogrodu	68.75	69.25
innych krajów kor.	87. —	94. —
Z klauz los r. 1867	—	—
Lom. wen. pożycz. z r. 1850	95. —	95.50
Wen. pożyczka z r. 1859	79.60	79.75

	pien.	towar.
Dług Tyrolu	po 5% 66. — 66.50	
" 4%	52. — 52.50	
" 3 1/2%	45. — 45.50	
Dług Salcburga	" 3% 38. — 38.50	
" 2 1/2%	32. — 32.50	
Dług Krainy	" 2% 26. — 26.50	
" 1 1/2%	22. — 22.50	

2. Stan oblig. domestykaln.

po 3% za 100 zł.	13. —	14. —
" 2 1/2% za 100 zł.	—	—
" 2% za 100 zł.	—	—
" 1 1/2% za 100 zł.	—	—

3. Akcyje.

Banku nar.	870. —	872. —
Inst. kred. dla handlu po 200 zł. w. a.	188.80	189. —
Niż.-austr. tow. eskont. po 500 zł.	556. —	558. —
Póln. kolei po 1000 zł. m.k.	2002. —	2004. —
Tow. kolei żel. państwa po 200 zł. m. k. czyli 500 fr.	276.50	277. —
Kol. Ces. Elżbiety po 200 zł.	179.25	179.75
Połud.-póln.-niem. kolei kom. po 200 zł. m. k.	129. —	129.50
Kolei Cisy po 200 zł m. k. po 100 zł. (50%) wpłaty	105. —	105. —
Lomb.-wen. kolei żel. po 200 zł. w. a. czyli 500 fr. z wpłatą (50%)	153.50	154.50
Kol. Karola Lud. po 200 zł. m. k. z wpł. po 80 zł. (40%)	104.50	105. —
Kol. Preszb. Tyrn. I. emis. po 200 zł. m. k.	24. —	26. —
dtto. II. emis. po 200 zł. m. k.	55. —	60. —
Kolej Bustehradzka po 500 zł. m. k.	649. —	660. —
Kolej Aussig.-Ciepl. po 200 zł. m. k.	—	—
z wpłatą 60 zł. (30%)	—	—
Kol. Bern. Ross. po 200 zł. dtto. z pierwszeństwem po 200 zł. m. k.	—	200. —

	pien.	towar.
Kol. Grac.-Köfl. i Tow. górn. po 200 zł. w. a.	124. —	—
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	438. —	440. —
Lloyda w Tryeście po 500 zł. m. k.	198. —	200. —
Mostu łącz. w Peszcie po 500 zł. m. k.	345. —	350. —
Tow. mlyna par. w Wied. po 500 zł. m. k.	340. —	345. —
Powsz. austr. Tow. gaz. po 250 zł. m. k.	—	—

4. Listy zastawne.

Banku narodowego w mon. kon. 6let. po 5%	100. —	101. —
10 " 5%	96.50	97. —
przez. do los. po 5%	91. —	91.50
Banku narodowego w wal. austr. na 12 m. 5%	100. —	—
przez. do los. po 5%	86.50	87. —
Gal. Tow. kred. po 4%	84. —	84.50

5. Obligacye z prawem pierwszeństwa.

Kolej Elżbiety po 5% za 100 zł. m. k.	92.75	93. —
Tow. austr. kol. państwa po 500 fr.	134. —	134.50
Kol. póln. po 100 zł. m. k.	92.50	93.50
Kol. Lomb. wen. po 500 fr.	133.50	134. —
Kol. Gloggn. za 100 zł.	84. —	85. —
Tow. żeg. par. na Dun. za 100 zł. m. k.	91. —	94.50
Lloyda za 100 zł.	91.50	92. —

6. Losy.

Inst. kred. dla handlu po 100 zł. w. a.	100. —	100.50
Tow. żeg. par. na Dun. po 100 zł. m. k.	99.50	100. —
Pożycz. Trye. po 100 zł. w. a.	118. —	119. —
Pożycz. miasta Budy po 40 zł. w. a.	37.75	38.25

	pien.	towar.
Esterhazego po 40 zł. m. k.	84. —	85. —
Salma " 40 " "	38.25	38.75
Palliego " 40 " "	36.25	36.75
Clarego " 40 " "	36.75	37.25
St. Genois " 40 " "	37. —	37.50
Windischgrätz 20 zł.	22.50	23. —
Waldsteina 20 " "	27.75	28.25
Keglevicha 10 " "	15.75	16. —

Weksle.

(Na 3 miesiące.)		
Amsterdam za 100 zł. hol.	—	—
Augsburg za 100 zł. w. p.-n.	113. —	113.25
Berlin za 100 tal.	—	—
Wrocław za 100 tal.	—	—
Frankfurt za 100 zł. w. p.-n.	113. —	113.25
Genoa za 100 lir. piem.	—	—
Hamburg za 100 M. B.	100. —	100.25
Lipsk za 100 tal.	—	—
Liwurna za 100 lir. tosk.	—	—
Londyn za 10 ft. szt.	131.75	131.75
Lugdun za 100 fr.	—	—
Medyolan za 100 zł. w. a.	—	—
Marsylia za 100 fr.	52.40	—
Paryż za 100 fr.	52.50	52.60
Praga za 100 zł. w. a.	—	—
Tryest za 100 zł. w. a.	—	—
Wenecya za 100 zł. w. a.	—	—

(31 dni po ukazaniu.)

Bukareszt za 100 piast. wól.	19.20	—
Konstantynopol za 100 piast. tur.	—	—
Dyskonto weks. Bank. nar.	5%	—
Procenta za zaliczki Bank. nar. na pap. publ.	5%	—

Kurs złota.

w przecięciu w w. a.		
Dukaty ces. men.	6 zł.	26 c.
dtto. pełnej wagi	6 "	25 "
Korona	18 "	14 "
Półkorona	"	"
Napoleonor	"	"
Rosyjski impery.	"	"
Kurs korony w e. k. kasach	13 zł.	50 c.

KRONIKA.

(Jeszcze nowa żniwiarka.)

Warszawski korespondent rolniczy i handlowy pisze: P. Ludwik Buszkowski, właściciel części szlacheckiej we wsi Dębownicy, okręgu Łukowskim, gubernii Lubelskiej, zamieszkały, jak nam wiadomo, okazał we wsi Gąsce, na zebraniu okręgowem członków Towarzystwa rolniczego dnia 22. marca r. b., i okazuje każdemu kto tego sobie życzy, model wynalezioną przez siebie żniwiarki. Pomysł jego odznacza się nadzwyczajną prostotą, i do żadnego ze znanych żniwiarek nie jest podobny — o ile z modelu osądzić należy, żniwiarka ta nowa w praktycznym zastosowaniu nie do życzenia nie pozostawi. Przy oglądaniu tego modelu nikną wątpliwości, wyradza się pewność dobrego cięcia i dobrego odkładania zboża; nie ma tu żadnych komplikacyj, jest tylko koło poziome z kosami, własnym oporem o ziemię i za pomocą drugiego, podstawą będącego, spodniego kółka obracające się — stolnica i grabki przy kosach umieszczone; nadto, odznacza się lekkością: jeden mały kołwójcański i jeden mały chłopczyk wystarczają; nadewszystko, że każdy kolodziej sam, przy pomocy kowala, będzie w stanie podobne żniwiarki wystawiać, a każdy rolnik, nawet ubogi kmieć, posiadać ją będzie w możności. Wynalazca starać się ma o udzielenie mu listu przyznania wynalazku, i jak zapewnia, w przyszłe żniwa nową żniwiarkę na pola poprowadzi, która, o ile dziś tylko z modelu koniecznie wnosić zniewoleni jesteśmy, będzie zupełnie taką, jakiej napróżno dotąd wyglądaliśmy; zastosować ją również można i do sianokosów; taką pocieszającą i cały świat rolniczy obchodzącą wiadomością pospieszamy udzielić ziemianom; zwłaszcza, że pan Buszkowski ze swego wynalazku nie robi sekretu i każdemu go okazuje. W swoim zaś czasie, gdy oczekiwania nasze pomysłnie w praktyce na zbożu lub łące ziszczone będą, nie zaniedbamy stanow-

czo przez pisma publiczne ogłosić tych upragnionych wyrazów — że już mamy żniwiarkę.

(Pieśni Homera.) Dr. Bonitz, profesor filologii starożytnej w Wiedniu, miał niedawno ciekawe prelekcye o śpiewach Homera. Wiadomo, że do czasów Wolfa powszechnie mniemano, jakoby Homer był jedynym twórcą śpiewów jego imię noszących, mianowicie Iliady i Odysei. Uczony ten atoli dowiódł, że były one złożone przez różnych śpiewaków, między którymi Homer (około 1000 lat przed narodzeniem Chrystusa Pana) pierwsze miejsce zajmuje i przechodziły urywkami z ust do ust, aż dopiero w przeciągu czasu od Solona do Pisistrata w całość zebrane zostały. Otoż na tychże zasadach wskazywał i profesor Bonitz historję powstania tych śpiewów a wywody swe opierał przytaczając słowiańsko-serbskie bohaterkie śpiewy o królewiczu Marku, opiewające bój z Turkami. Powstały one tak samo, mówił Dr. Bonitz, jak śpiewy Homera: różni śpiewacy serbscy, chodząc z gęśłami od wsi do wsi, opiewali rodakom swoim piękne od różnych tworców pochodzące piosnki, które w ustach ludu nareszcie w poetyczną całość urosły i tak do pisma przeszły.

(Kary na starych kawalerów.) Miasto Lyon we Francyi przesłało adres do rządu żądając aby w całym kraju ustanowiono stosowne rozporządzenia przeciwko starym kawalerom, którzy bez żadnych powodów wstrzymują się od stanu małżeńskiego. W Genewie zaś zawiązało się stowarzyszenie, którego zamiarem jest wzmagające się od roku do roku stare kawalerstwo wygubić. Podało ono więc także prawie jednocześnie prośbę do swego rządu, aby każdy mężczyzna, mogący żonę wyżywić, który się do 29 roku nie ożenił, wygnaniem z kraju a nawet i więzieniem był karany.